

KUZEY KIBRIS TÜRK CUMHURİYETİ BANKACILIK YASASI
(62/2017 Sayılı Yasa)
Madde 46(2), 48 ve 49 Altında Tebliğ

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Merkez Bankası, 62/2017 sayılı Bankacılık Yasasının 46'ncı maddesinin (2)'nci fıkrası ile 48'inci ve 49'uncu maddelerinin kendisine verdiği yetkiye dayanarak aşağıdaki Tebliği yapar:

Kısa İsim 1. Bu Tebliğ, "Bankaların Kaldıraç Düzeyinin Ölçülmesine ve Değerlendirilmesine İlişkin Tebliğ" olarak isimlendirilir.

BİRİNCİ KISIM
Genel Kurallar

Tefsir 2. Bu Tebliğde metin başka türlü gerektirmedikçe;

"Ana Sermaye", çekirdek sermaye ile ilave ana sermaye toplamını anlatır.

"Banka", Yasa altında izin alarak faaliyet gösteren Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetinde Kurulu mevduat bankaları, katılım bankaları, kalkınma ve yatırım bankaları ile yurt dışında kurulu olup, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetinde şube açmak suretiyle faaliyet gösteren şube bankalarını anlatır.

"Bilanço Dışı İşlemler", Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Bankalar Tek Düzen Hesap Planı İzahnamesinde açıklanan nazım hesapları anlatır.

"Bilanço İçi Varlıklar", türev finansal araçlar ile kredi türevlerinin yenileme maliyetleri dışında kalan bilanço içi varlıkları anlatır.

"Menkul Kıymet veya Emtia Teminatlı Finansman İşlemleri", repo işlemleri, ters repo işlemleri, menkul kıymet veya emtia ödünç verme veya ödünç alma işlemleri, takas süresi uzun işlemler ve kredili menkul kıymet işlemlerini anlatır.

"Merkez Bankası", Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Merkez Bankasını anlatır.

"Konsolide Ana Sermaye", konsolide çekirdek sermaye ile konsolide ilave ana sermaye toplamını anlatır.

"Koruma Alıcısı", referans varlıktan kaynaklanan kredi riskini, bir kredi türüyle kısmen ya da tamamen üçüncü kişilere aktaran tarafı anlatır.

"Koruma Satıcısı", referans varlıktan kaynaklanan kredi riskini, bir kredi türüyle kısmen ya da tamamen üstlenen tarafı anlatır.

“Kredi Temerrüt Swabı”, koruma satıcısının, koruma alıcısının ödeyeceği belli bir bedel karşılığında, referans varlıktan kaynaklanan kredi riskini kısmen ya da tamamen üstlendiği ve ödeme şartının gerçekleşmesi durumunda koruma alıcısına koruma tutarını ödemeyi taahhüt ettiği sözleşmeleri anlatır.

“Kredi Türevi”, kredi temerrüt swabı ve toplam getiri swabını anlatır.

“Referans Varlık”, kredi türevlerinde, nakit teslimatta ödenecek tutarı belirlemek için kullanılacak veya fiziki teslimatta teslim edilecek varlığı anlatır.

“Toplam Getiri Swabı”, koruma satıcısının, koruma alıcısının referans varlığın yaratacağı bütün nakit akımlarını ve referans varlığın gerçeğe uygun değerinde meydana gelecek artışları aktarması koşuluyla, koruma alıcısına sözleşmenin geçerli olduğu süre boyunca belli bir bedeli ödemeyi ve referans varlığın gerçeğe uygun değerinde meydana gelecek azalışları karşılamayı taahhüt ettiği sözleşmeleri anlatır.

“Türev Finansal Araçlar”, faiz oranına, döviz ve altına veya diğer varlıklara veya endekslere dayalı olarak yapılan sözleşmeleri anlatır.

62/2017

“Yasa”, Bankacılık Yasasını anlatır.

“Yenileme Maliyeti”, sahip olunan varlığın, aynı işlev ve kullanım ömrüne sahip, verimlilik ve kârlılık gibi unsurlar bakımından benzer nitelikte olan diğer bir varlıkla ikame edilmesi için katlanılması gereken maliyete eşit değeri anlatır.

Amaç

3. Bu Tebliğin amacı, bankaların kaldıraç etkisiyle maruz kalmaları muhtemel risklere karşı yeterli sermaye bulundurmalarının sağlanmasına ilişkin esas ve usulleri düzenlemektir.

Kapsam

4. Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetinde faaliyet gösteren bankalar, bu Tebliğ kuralları kapsamındadır.

İKİNCİ KISIM

Kaldıraç Oranı Hesaplanma Esasları

Toplam Risk Tutarının Hesaplanması

5. (1) Toplam risk tutarı bilanço içi varlıkların, bilanço dışı işlemlerin, türev finansal araçlar ile kredi türevlerinin ve menkul kıymet veya emtia teminatlı finansal işlemlerinin risk tutarlarının toplamından oluşur.

- (2) Bilanço içi varlıkların risk tutarları, Yasanın 43'üncü maddesi altında düzenlenen karşılıklar ile ilgili Tebliğ uyarınca ayrılmış özel karşılıkların düşülmesi suretiyle hesaplanır. Tükenme ve değer kaybıyla karşı karşıya olan varlıkların, kredi eşdeğerleri ilgili amortismanlar ve karşılıklar sonrası değerleri dikkate alınır. Ana sermayeden indirilen varlıklar için risk tutarı hesaplanmaz.
- (3) Bilanço dışı işlemlerin risk tutarlarını hesaplarırken, Yasanın 43'üncü maddesi altında düzenlenen karşılıklar ile ilgili Tebliğ uyarınca ayrılmış özel karşılıklar düşüldükten sonraki değerleri dikkate alınır. Bilanço dışı işlemlerden, banka tarafından herhangi bir şarta veya ihbara bağlı olmaksızın istenildiğinde cayılabilen taahhütlere yüzde on (% 10), diğer işlemlere yüzde yüz (% 100) krediye dönüştürme oranı uygulanarak risk tutarları hesaplanır.
- (4) Türev finansal araçlar ve bankanın koruma alıcısı olduğu kredi türevlerinin risk tutarları, [Ek-1](#)'de belirtilen gerçeğe uygun değerine göre değerlendirilerek hesaplanır.
- (5) Bankanın koruma satıcısı olduğu kredi türevlerinin risk tutarları, korumaya konu olan referans varlığın gerçeğe uygun değerine kredi türevinin yenileme maliyetinin eklenmesi suretiyle hesaplanır.
- (6) Koruma satıcısı bir bankanın aynı zamanda koruma alıcısı olduğu durumlarda;
  - (A) Koruma alıcısı ve satıcısı olunan kredi türevlerine konu referans varlıkların borçluları ve varlıkların ödeme öncelikleri aynı,
  - (B) Koruma alıcısı olunan kredi türevinin vadesi koruma satıcısı olunan kredi türevine eşit veya uzun ise,korumaya konu olan referans varlıkların gerçeğe uygun değerleri netleştirilir. Koruma satıcısı olunan kredi türevinin risk tutarı, korumaya konu referans varlıkların netleştirilememiş kısımları üzerinden [Ek-1](#)'de belirtildiği şekilde hesaplanacak potansiyel kredi risk tutarı eklenerek hesaplanır.
- (7) Bu maddenin (5)'inci ve (6)'ncı fıkralarının uygulamasında, referans varlığın gerçeğe uygun değerinin nominal değerinden küçük olması halinde nominal değer kullanılır.
- (8) Bankanın kendi nam ve hesabına gerçekleştirdiği menkul kıymet veya emtia teminatlı finansman işlemlerinin risk tutarı verilen nakit, menkul kıymet veya emtianın değerlendirilmiş tutarının, alınan nakit, menkul kıymet veya emtianın değerlendirilmiş tutarından fazla olan kısmıdır.

- (9) Bankanın, gerçekleştirilmesine aracılık ederek takasının tamamlanmasını taahhüt ettiği menkul kıymet veya emtia teminatlı finansman işlemlerinin risk tutarı, müşterinin/karşı tarafın aldığı nakit veya menkul kıymet veya emtianın değerlendirilmiş tutarının müşterinin/karşı tarafın aldığı nakit, menkul kıymet veya emtianın değerlendirilmiş tutarından fazla olan kısmıdır.
- (10) Risk tutarları hesaplanırken, krediler ile mevduat netleştirilemez.

ÜÇÜNCÜ KISIM

Kaldıraç Oranı ve Oransal Sınırlara Uyumsuzluk

BİRİNCİ BÖLÜM

Kaldıraç Oranı ve Konsolide Kaldıraç Oranı

Kaldıraç Oranı	6.	(1) Kaldıraç oranı, ana sermayenin toplam risk tutarına bölünmesi suretiyle hesaplanır.
		(2) Aylık olarak hesaplanan kaldıraç oranının, asgari yüzde dört (% 4) olarak tutturulması ve idame ettirilmesi şarttır.
Konsolide Kaldıraç Oranı	7.	(1) Konsolide kaldıraç oranı, konsolide ana sermayenin, konsolide toplam risk tutarına bölünmesi suretiyle hesaplanır.
		(2) Aylık olarak hesaplanan konsolide kaldıraç oranının, asgari yüzde dört (% 4) olarak tutturulması ve idame ettirilmesi şarttır.
Bildirim Dönemi, Hesaplama ve Farklılaştırma Yetkisi	8.	(1) Kaldıraç oranına ve konsolide kaldıraç oranına ilişkin Ek-2 'de yer alan tablo hesaplama dönemini takiben, belirlenecek sürelerde Merkez Bankasına gönderilir.
		(2) Kaldıraç standart oranının solo ve konsolide bazda hesaplanmasında kullanılan muhasebe verileri, Merkez Bankası tarafından hazırlanan Yasanın 53'üncü maddesi gereği uygulanan muhasebe standartları, tek düzen hesap planı ve izahnamesi ile bankaların hesap ve kayıt düzenlerine ilişkin diğer mevzuata ve Ek-2 'de yer alan tabloya uygun olarak düzenlenir. Kaldıraç standart oranı, solo ve konsolide bazda, hesaplanır.

- (3) Merkez Bankası, bankaların mali bünyesini etkileyen diğer faktörleri de dikkate alarak, farklı bir kaldıraç oranı ile konsolide kaldıraç oranının belirlenmesini, banka bazında ayrı oranların uygulanmasını, hesaplama ve gönderilme dönemlerinin farklılaştırılmasını kararlaştırabilir.

İKİNCİ BÖLÜM

Oransal Sınırlara Uyumsuzluk

- Oransal Sınırlara Uyumsuzluk
9. (1) Kaldıraç oranı ile konsolide kaldıraç oranından herhangi birinin asgari oranın altına düşmesi halinde, Yasanın onuncu kısmında belirtilen süreler içerisinde gerekli tedbirlerin alınarak asgari oranlara uyum sağlanması zorunludur.
- (2) Asgari oranın sağlanamaması halinde, bankalar bu durumu en geç takip eden ilk iş gününde bildirmek zorundadır. Bu durumun nedenlerini, söz konusu durumun giderilmesine ilişkin alınması planlanan önlemler ile birlikte, [Ek-2](#)'de yer alan tablonun Merkez Bankasına gönderilme süresi içinde bildirmesi şarttır.
- (3) Yapılacak incelemelerde, bu Tebliğle düzenlenen asgari oranların tutturulmasına yönelik fiktif işlem yapıldığının tespit edilmesi halinde, bu işlemlere karşılık gelen tutarlar geriye yönelik olarak düzeltilmek suretiyle ilgili döneme ilişkin asgari oranlar yeniden hesaplanır ve raporlanır.
10. Bu Tebliğ kuralları Tebliğin çıkarılmasına yetki veren Yasa kuralları ile birlikte okunur ve bu Tebliğ kurallarına aykırı hareket edenlere Yasanın ilgili ceza kuralları uygulanır.
- Geza Kuralları

DÖRDÜNCÜ KISIM

Geçici Kurallar

- Geçici Madde
1. Bu Tebliğde yer alan konsolide kaldıraç oranı ile ilgili kuralların uygulanmasına Merkez Bankası tarafından çıkarılacak "Konsolide Denetime İlişkin Tebliğ" in yürürlüğe girmesiyle birlikte başlanır.
- Konsolide Raporlama ve Yükümlülüklerle İlişkin İstisna

BEŞİNCİ KISIM

Son Kurallar

Yürürlükten
Kaldırma
39/2001
25.04.2016
RG. 52
EK III

11. 1 Temmuz 2018 tarihi itibarıyla, Bankalar Yasasının 33'üncü maddesi altında çıkarılan "Bankaların Sermaye Yeterliliği Standart Oranı ile Kaldıraç Standart Oranının Ölçülmesine, Değerlendirilmesine ve Diğer Yükümlülüklerine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Tebliğ", ilgili madde kuralları altında yapılan işlemlere hâle gelmeksizin, yürürlükten kaldırılır.

Yürürlüğe Giriş

12. Bu Tebliğ, 1 Temmuz 2018 tarihinden başlayarak yürürlüğe girer.